

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв

проф. Олександр СОБОЛЕВ

«23» вересня 2025 р.

ВИСНОВОК

ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

ЛЮ ВЕНГАНА на тему; «Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

Дисертація Лю Венгана «Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії» виконана на кафедрі теорії і історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Тема дисертації затверджена Вченою радою ХДАДМ (протокол № 30 від 28.09.2023 року) і уточнена (протокол № 15 від 29.08.2025 року).

У попередній експертизі дисертації, проведений на міжкафедральному семінарі на базі кафедри «Теорія і історія мистецтв» ХДАДМ, беруть участь два рецензенти: **ШУЛКА Вячеслав Вікторович** – завідувач кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва, кандидат мистецтвознавства, доцент; **ГОРБАТЕНКО Людмила Павлівна** – доцентка кафедри станкового живопису, кандидатка мистецтвознавства, доцентка.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження Лю Венгана, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації визначено наступне:

1. Актуальність теми дисертації. У культурній традиції Китаю сад є одним із ключових символічних кодів, що поєднує філософські, естетичні, моральні та

політичні значення. У сучасному мистецькому процесі його образ зазнає трансформацій: від усталених іконографем до нових форм візуалізації, які відображають зміну художнього мислення й візуальної мови. В умовах культурної гібридизації та урбанізації китайські митці звертаються до садової теми як до способу осмислення культурної пам'яті й пошуку нових композиційних та інтермедійних рішень. Попри значущість, у науковому дискурсі сад у сучасному живописі Китаю висвітлений фрагментарно: більшість досліджень зосереджені на класичних зразках або загальних культурологічних оглядах. Тим часом нові практики демонструють тенденції, що трансформують традиційні просторові моделі та потребують ґрунтового аналізу. Актуальність зумовлюється також ширшими викликами сучасного мистецтва – питанням репрезентації пам'яті, екологічних криз та уявлень про гармонійний простір, для чого образ саду стає важливим індикатором і предметом мистецтвознавчого вивчення.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до планів наукової роботи кафедри теорії і історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

3. Особистий внесок здобувача. Наукові результати дисертації досягнуті автором одноосібно. Усі науково-дослідні припущення, гіпотези, проміжні та остаточні результати, а також сформульовані висновки є відображенням авторської точки зору і ґрунтуються на узагальненні та переосмисленні історіографічного досвіду, а також на власних мистецтвознавчих спостереженнях і аналізі художнього матеріалу.

– **Наукова і теоретична новизна дослідження.** Наукова і теоретична новизна дослідження полягає у тому, що в ньому *вперше* здійснено комплексний аналіз трансформацій традиційної іконографії образу саду в сучасному китайському живописі другої половини XX – початку XXI ст. у взаємозв'язку з художньою спадкоємністю, просторовими та символічними моделями; введено до наукового обігу значний масив творів китайських художників 1970–2020-х років, які раніше не були предметом системного аналізу ні в українському, ні в китайському мистецтвознавстві, де ця тематика розглядалася переважно фрагментарно; виявлено основні художні стратегії та прийоми, за допомогою яких традиційні іконографічні мотиви садової образності адаптуються та переосмислюються в композиційних структурах і візуальній мові сучасного

станкового живопису в умовах постсоціалістичного та глобалізованого культурного середовища.

Уточнено і доповнено типологію іконографічних структур і мотивів, пов'язаних із образом саду, із визначенням їх походження та шляхів модифікації у сучасному живописі; трактування образу саду як візуальної метафори культурної пам'яті, утопії та неоміфу в сучасному мистецькому дискурсі Китаю; аналіз художніх стратегій збереження та трансформації традиційних композиційних моделей у живописі кінця XX – початку XXI ст., що дозволяє простежити спадкоємність і новаторство у сучасних візуальних практиках.

Розширено методичні підходи до аналізу взаємозв'язків між сучасним станковим живописом та традиційними іконографічними й композиційними моделями образу саду у китайській культурі; теоретичну базу українського мистецтвознавства щодо сучасного китайського станкового живопису завдяки введенню нових джерел китайською мовою та авторських інтерпретацій провідних китайських мистецтвознавців і художників.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дисертація Лю Венгана складається зі вступу, трьох розділів (сім підрозділів із висновками), загальних висновків, списку використаної літератури (208 позицій) та додатків (список ілюстрацій і альбом із 133 ілюстраціями). Загальний обсяг роботи становить 292 сторінки, з них основний текст – 163 сторінки. На підставі широкої бібліографічної та візуально-документальної бази (музейних колекцій, каталогів, альбомів, наукової літератури) автор простежив художню спадкоємність і трансформацію традиційної іконографії саду, виявив особливості адаптації класичних композиційних та просторових моделей у живописі провідних китайських митців 1980-2020-х років. Висновки до кожного розділу є науково обґрунтованими, а їх зміст підтверджується аналітичним і візуальним матеріалом. Дослідження завершується загальними висновками (с. 157–163), які узагальнюють результати, є логічними й відображають ключові положення дисертації. За структурою, змістом, рівнем викладення матеріалу, актуальністю, науковою новизною, мовою та стилем робота відповідає вимогам до кваліфікаційних дисертаційних досліджень. Обсяг дисертації узгоджується з нормами «Положення про порядок присудження наукового ступеня доктора філософії у ХДАДМ». Дослідження не містить академічного плагіату:

використання ідей, результатів і текстів інших авторів супроводжується належними бібліографічними посиланнями.

5. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у розширенні теоретичної бази мистецтвознавства щодо сучасного китайського живопису, зокрема, у виявленні особливостей трансформації традиційної іконографії та просторових моделей образу саду. Основні положення можуть бути використані у подальших дослідженнях взаємодії класичних і сучасних художніх структур, у написанні сходовознавчих наукових публікацій (монографій, статей), а також у викладанні курсів з історії та теорії мистецтва Сходу, підготовці навчальних програм, підручників і кураторських проєктів.

6. Апробація результатів дисертаційного дослідження здійснювалась у вигляді доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях із публікацією тез доповідей за темами: «Серія «сади Сучжоу» Чжен Сінцюаня: історичні посилання та живописна мова» (Всеукраїнська науково-практична конференція «Перші Таранушенківські Читання», ХДАДМ, Харків, 14 квітня 2023 р.); «Образ саду в живописі Чжао Кайкуня: особливості художньої мови» (XXII Міжнародна науково-практична конференція «Methodology and organization of scientific research», Берлін (Німеччина), 03-05 червня 2024 р.); «Тема “сади безсмертних” в живописі династичного Китаю: особливості репрезентації (на прикладі творів Лі Сисуня і Юань Цзяна)» (Міжнародна наукова конференція «XII Читання пам'яті академіка Платона Білецького», НАОМА, Київ, 30 листопада 2024 р.); «Особливості репрезентації садової тематики в живописі У Гуаньчжуна 1970-х – 1980-х років» (Міжнародна наукова конференція «Другі Таранушенківські читання», ХДАДМ, Харків, 17-18 квітня 2025 р.).

7. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій. Основні положення, обґрунтовані наукові гіпотези та висновки дисертаційного дослідження оприлюднені в 7 одноосібних наукових публікаціях автора: 3-х статтях, що відповідають встановленим вимогам МОН України для публікацій здобувача ступеня доктора філософії (квартіль Б), 4-х тезах у збірниках матеріалів наукових та науково-практичних конференцій.

Статті в наукових фахових виданнях України та які включені до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Лю Венган. Особливості репрезентації образу саду в живописі Чжао Кайкуня. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Випуск № 76, том 1. С. 77-82. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/76-1-13>
2. Лю Венган. Образні моделі «саду як раю земного» в династичному живописі Китаю. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 5. С.107-114. DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2024.5.11>.
3. Лю Венган. Садова тематика в живописі У Гуаньчжуна 1970-х – 1980-х років: особливості репрезентації. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Випуск 84, том 1. С. 134-139. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/84-1-18>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Лю Венган. Серія «Осади Сучжоу» Чжен Сінцюаня: історичні посилання та живописна мова (Всеукраїнська науково-практична конференція «Перші Таранушенківські Читання», ХДАДМ, Харків, 14 квітня 2023 р.) URL: <https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/04/taranush-chitanna-2023.pdf>
2. Лю Венган. Образ саду в живописі Чжао Кайкуня: особливості художньої мови (XXII Міжнародна науково-практична конференція «Methodology and organization of scientific research», Берлін (Німеччина), 03-05 червня 2024 р.); URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2024/04/METHODOLOGY-AND-ORGANIZATION-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH.pdf>
3. Лю Венган. Тема «садів безсмертних» в живописі династичного Китаю: особливості репрезентації (на прикладі творів Лі Сисуня і Юань Цзяна) (Міжнародна наукова конференція «XII Читання пам'яті академіка Платона Білецького», НАОМА, Київ, 30 листопада 2024 р.); URL: https://platonconference.kiev.ua/documents/12_platon_chit.pdf.
4. Лю Венган. Особливості репрезентації садової тематики в живописі У Гуаньчжуна 1970-х – 1980-х років (Міжнародна наукова конференція «Другі Таранушенківські читання», ХДАДМ, Харків, 17-18 квітня 2025 р.). URL: <https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/06/taranush-chitanna-2025.pdf>.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Лю Венгана на тему «Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво).

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Лю Венгана на тему «Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії» повністю відповідає науковому профілю спеціальності «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво), вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 «Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію Лю Венгана на тему «Репрезентація образу саду в сучасному китайському живописі: трансформації традиційної іконографії» за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво) до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

проректор з науково-дослідницької роботи ХДАДМ
кандидат мистецтвознавства (доктор філософії), доцент

Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

«23» вересня 2025 р.